

El llenguatge

Deure

17/X/1978

Tal com s'ha explicat repetidament, segons el seu ús actual, el verb deure, seguit d'un infinitiu, no expressa obligació sinó probabilitat. Així, quan diem Deuen beure molt no volem indicar que tenen l'obligació de beure molt sinó que probablement ho fan. La normativa, aleshores, es concreta en dues recomanacions: evitar de recórrer al verb deure quan es tracta d'expressar una obligació (i fer-ho per mitjà del verb haver més la preposició de i recórrer-hi efectivament quan calgui expressar probabilitat (en lloc de fer-ho per mitjà de futurs i condicionals com fa el castellà).

En efecte, encara que, en alguns casos, el verb deure manté la seva capacitat per a l'expressió de l'obligació, sembla evident que qui actualment diu «Els socis deuen presentar el rebut del mes corrent» en lloc de Els socis han de presentar el rebut..., no fa sinó calcar la construcció del castellà. I encara que cal reconèixer que futur i probabilitat poden arribar a interferir-se —són, de fet, nocions afins— i no es pot condemnar amb tot el rigor el futur de probabilitat, també sembla evident que qui, fent referència a un temps present, diu «Tindran pressa» en lloc de Deuen tenir pressa, obeeix a la mateixa influència.

Però sobre l'ús del verb deure com a expressió de la probabilitat voldríem fer un parell d'observacions que no sabem que hagin estat formulades abans. Una d'elles és que la perífrasi deure més infinitiu no admet integrar-se en un pretèrit perifràstic. No són possibles, efectivament, oracions com «El va deure llençar» o «Ho vam deure dir sense pensar-hi»: cal dir El degué (o ho devia llençar) i Ho deguérem (o ho devíem dir). Sembla que, de fet, és més recomanable l'imperfet (ho devia, ho devíem) i algú, fins i tot, rebutja el perfet. Si més no, aquest perfet és possible —i realment usat—, cosa que, indubtablement, no és el perifràstic.

Tampoc no sembla possible aquesta perífrasi quan el verb principal és també, precisament, deure, cosa que originaria oracions com «Deu deure molts diners», «Ho devien deure a la influència». En aquest cas, creiem que es enraonat de recórrer al futur i al condicional. Heus ací, si més no, un exemple d'un text de Fabra (El català literari, pag. 14): Pertot arreu creiem veure castellanisme: edat, castedat, no deuran dir d a una influència castellana?

Albert Jane